

La història, prou conegut és, sempre ho justifica tot. O tot al contrari. Que en un estat democràtic, amb estructures politicoinstitucionals suposadament modernes i amb responsables amb presumpte sentit comú, sorgesca una autoritat dient les barrabassades que tots ja coneixem prou, com les dites pel senyor president del Tribunal Constitucional espanyol, demostra com l'ús malèvol de la història poc capgirar el sentit profund d'una institució. És la forma a través de la qual es pot continuar exercint l'autoritat de la força, però irremeiablement es perd l'*autoritas* atorgada per la força de la raó.

**L'urgellisme.** I posats a anar-se'n a pretèrits temps, no és sobrer recordar que mai les coses no són tan simples com algú que perd el sentit comú és capaç de fabular. En el dossier que presentem sobre el comtat d'Urgell el lector podrà veure, si més no esquemàticament, com la nostra història té episodis que si bé van ser com ocórrer, les interpretacions poden divergir espectacularment. Segur que algú de l'"escola Jiménez-parguiana" no ho explicaria així.

## Memòries i desmemòries

Presentem als lectors els orígens del comtat d'Urgell, des de la primigènia incorporació d'aquestes comarques a l'imperi carolingi, al segle VIII, i les dinasties que s'hi succeïren, des de Sunifred II, l'última de Jaume II el Dissortat (1408-1414) que caigué per la força de les armes davant el poder de Ferran I, de la dinastia castellana dels Trastàmara, i que, així i posteriorment, va permetre a través del Compromís de Casp, amb les figures que jugaren en favor del castellà, com Benet XIII o Vicent Ferrer, la incorporació del comtat d'Urgell al comtat de Barcelona i, per tant, a la Corona de la qual no hem sortit.

**Fosses i memòria civil.** I si sempre és bo recuperar la memòria, més ho és encara evitar la desmemòria. Una desmemòria que entorn dels fets tràgics de la Guerra Civil (1936-1939) s'ha practicat, i encara es practica ara, amb una sistemàtica passió per "desmemoritzar" tot el poble. D'exemples, n'hi ha a dojo. Potser el més recent, la negativa pública, oficial i escrita del Ministeri de Defensa espanyol a recuperar el submarí de la República, el C3, que roman des del temps de la guerra enfront de la costa malaguena, on envià un altre submarí, nazi aquest darrer. El Ministeri posa d'excusa el cost i la manca de garanties, però els impulsors a treure les deixalles hi aportarien tant els diners com la tècnica (contractada a una empresa holandesa). La negativa ministerial, doncs, no és més que una nova mostra de la passió per la desmemòria que tan afanyosament practica el Govern espanyol del PP. Una desmemòria que no és en absolut casual. Ans al contrari. És la perllongació de la sistemàtica obstrucció a qualsevol intent "memorístic" —com explica un reportatge d'aquest número, amb un seguit d'exemples— de la manca de reconeixement als que perderen la guerra, i que arriba al paroxisme amb el boicot oficial indissimulat a la tasca que des de l'any passat du a terme l'Associació per a la Recuperació de la Memòria Històrica (ARMH). Una tasca que pretén la identificació de les fosses comunes on van ser enterrats els assassinats republicans, l'exhumació de les despulles i la certificació de les identitats perquè els seus familiars els puguin donar la sepultura més digna que consideren oportuna. Més enllà d'aquesta comprensible voluntat, caldria que les fosses no desaparegueren. Com a mínim, no totes. Que resten com a testimoni per a les futures generacions —com ho fan els camps d'extermini nazis— d'un temps en què la barbàrie, sovint en nom de la *unidad de destino en lo universal*, es va ensenyorir d'aquest estat i del nostre país assassinant els defensors de la llibertat.

*“Que resten, les fosses, com a testimoni per a les futures generacions —com ho fan els camps d'extermini nazis— d'un temps en què la barbàrie, sovint en nom de la història de la 'unidad de destino en lo universal', es va ensenyorir d'aquest estat i del nostre país assassinant els defensors de la llibertat”*